

## EDINOST

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

## „Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.  
za polu leta 3.—; „ 4.50  
za četrt leta 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne osira.

## EDINOST

Oglasi in oznanila se račune po 8 nov. vsakega v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodb.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je mč.

## Vabilo na naročbo.

Prvo poluleto tekočega leta je izvršeno. Stare naročnike prosimo nujno, da pravočasno ponove naročbo, da ne nastanejo neredi pri odpošiljanju lista. Prijatelje našega lista tudi prosimo, da gledajo nam pridobiti novih naročnikov. Cena je razvidna na čelu lista.

Upravištvo „Edinosti“.

## Gospodarstvo na magistratu.

Ni menda na vsem svetu slabših gospodarjev — z občinskim denarjem — nego se Lahi. Odnosaji v bližnjem kraljestvu nam jasno pričajo, da laški politiki ne umejo glavnega pogoja za obstoj in procvitanje držav — umne državne ekonomije. Zategadelj je združena Italija, odkar se nahaja v rokah novejših liberalcev, zabredla v dolgove in finančni minister je že prisiljen v ožigled „oboroženemu miru“ pritrgovati pri izdatkih za vojaške namene. Letos je državni proračun skril za okolo 15 milijonov, odtrgavši jih večinoma pri vojskovanju.

Namen italijanskega ministra sicer tudi mi odobrujemo, dobro vemo, da stalno vojske dandanes požirajo največji del državnih dohodkov; ter tirajo polagoma države v pogubo; vendar pa to početje glede na sedaj vladajoče politične razloge in oboroževalno manjso kaže, da se finance dotične države nahajajo na jako slabem podlagi. In Italija istinito stoe pod težino državnih dolgov, iz katerih si težko kedaj več pomore.

Ali ne samo italijanska država, ampak tudi občine in mesta so do grla zadolžena. Zadosti nam je navesti mesto Rim, čigar starešinstvo je nedavno odstopilo videč, da več ne more izhajati z občinskimi dohodki. Neko kapitalistiško angleško društvo je celo ponudilo kupiti mesto Rim, koja ponudba se je pa odklonila.

## PODLISTEK.

## Ne pozabi me!

List iz dnevnika; spisal J. M. Krivčev.  
(Dalje).

Ivan me predstavi, kakor je že običajno v omikanih krogih.

Podala mi je prijazno malo svojo roko ter pristavila: „Čast mi je, da poznam prvega prijatelja bratu svojemu. Močno se veselim današnjega izleta, kajti uverjena sem, da bomo doživeli prav prijeten dan.“

„Tudi jaz se veselim, tudi jaz —“ zatrjeval sem, toda prave besede nesem mogel pogoditi in vem, da sem se vedel prav okorno. V ožigled krasnej deklici izgubil sem svojo samozavest. Ohmolčal sem in tudi ona je molčala — bil sem v jako mučnej situaciji. Iz zadrege rešil me je Ivan vskliknivši:

„Idimo, idimo, vse je že pripravljeno!“ „Stoj! Ivan“ zakliče Jelica „pojdi sem ali ne veš česa ti še manjka?“

„Da, skoraj bi bil pozabil; daj mi sem moj šopek, da si ga pripnem na prsi — brez šopka pa danes ne bi šel rad iz mesta.“

Materijelno je toraj slavna Italija na najslabšem stališču in ljudstvo preobloženo je s vsakovrstnimi davki in pristojbinami, da skoraj mu ni možno živeti. Vseu temu je pa vzrok slabo gospodarstvo in nevednost v politički ekonomiji.

Ali ne samo v Italiji, ampak tudi drugod, kjer bivajo in gospodarijo Italijani, opazujemo iste posledice. Znano je, da so starodavni Benečani dežele, ki so si jih osvojili, zajedno opustošili in izsesali do krvi. Nekdaj gozdmati, a sedaj skaloviti Kras, lepo obdelana nekdanja Istra, a sedaj pusta in krševita sta nam živi pričci italijanskega gospodarstva. Nekdanje Benečane posnemajo tudi avstrijski Lahi ter uprav paševski gospodarijo z občinskim denarjem, katerega zametajo v nepotrebne smotre in naprave.

I mi Tržaški Slovenci po pravici jadikujemo, kajti nahajamo se v pesteh teh slabih gospodarjev, ki čestokrat občinski denar uporabljajo v ničvredne namene, pri tem pa nas pridno obirajo in nam nakladajo novih davkov. Pri naših ital. municipijih godó se stvari, ki so mogoče samo pri nas. Tu se goji najgrši proticijonizem in nepotizem. Posameznikom na ljubo in korist ustanovljajo se nova uradniška mesta, dovoljujejo se neosnovane nagrade in penzije, dovoljujejo se podpore v neznatne namene, rede se brezpotrebne osobnosti in vzdržujejo povsem nepotrebna podjetja in zavodi ter se na nečuten način trati občinski denar.

Naše mesto bi bilo pod umnejšem gospodarstvom izvestno najboljše napredovalo; imelo bi že vodovod, razne tovarne itd., ali za vodovod troši se že nad 20 let na tisoče goldinarjev, ali o istem ni še duha ne sluha; o tovarnah in družih zavodih ni govoriti. Sedaj stojimo že pred vratmi odprave proste luke, a občinski denar zameta se še dalje z isto brezskrbnostjo in malomarnostjo.

Minoli teden bil je na dnevnem redu seje mestnega zbora predlog za nakup potrebnega prostora in zidanje vojašnice za

deželne brambove. Dva gospoda sta mestu ponudila prostor, namreč nek Angeli v Rocolu in nek Vidie pri sv. Ivanu. Zadnjega prostor je očitno cenejši, lepši in primernejši za vojašnico nego prvega. Ali kaj stori mestni zbor? Navzlic oporekanju nekaterih svetovalcev, katerim sta oba prostora dobro poznata, sklene, da se nakupi Angelijev prostor za ceno 35.000 gld. čeprav isti prostor ni vreden po izreku izvedencev več nego 12 tisoč gld. Torej z enim samim sklepom je mestni zbor zavrgel 23.000 gld., podarivši jih takorekoč zasebniku, koji je bržkone pri gospodi na magistratu kaka „persona grata“. Pripomniti nam je, da se bode na istem prostoru zidala vojašnica za 175.000 gld. Ne da bi občinski svet skrbel za občinsko premoženje, istega tako po nepotrebnem trati. Videlo se je isti dan, da je mestnim očetom občinski denar zadnja misel.

Enako vzdržuje magistrat tropo gardistov — municipalnih straž — koji so vsi dobro plačani, a druge naloge nemajo nego, da se sprehajajo ves dan po mestu ter k večjem zapodé kacega prosjaka ali pa, da o nekaterih slovesnih prilikah paradirajo v svojih rudečih nošah mestnim očetom v čast in slavo. In ta brezpotrebni luksuz stane občino tudi lepih tisočakov na leto, koji denar je uprav preč vržen. — Namesto te straže bi pač lahko isto službo opravljali mestni ognjegasci, ki ves dan dolg čas prodajajo in za to vlečejo lepe občinske goldinarje.

Koliko je treba občinskih črednikov, komisarjev in kapovil v okolici, to je vsem znano. Osobito zadnji so pravo peto kolo pri občinskem vozu, kajti okolčani so od nekdanj volili lastne neplačane župane, koji pa gospodom v kolibi neso bili po volji, radi česar jih je nadomestila s sedanjimi svojimi „organi“.

Ves ta luksuz občino stane ogromnega denarja, koji bi se lahko prihranil, ako bi se uvedlo boljše gospodarstvo. Mesto zategadelj vedno bolj leze v dolgove, ter bodo isti tembolj naraščali po odpravi proste

luke, kader se odvzame mestu glavni njega dohodek — užitinski davek. Ali slepa rudeča gospoda tega le noče uvideti, temveč obstaje trdovratno na svojej poti, koja vodi v neizogibni gmotni polom mesta.

— 8 —

## Okoličanskej mladini.

Cvetočega lica, cvetočih še let,  
Zdaj prve korake namérjaš moj svet. —  
Gregorčič.

Ravnokar minilo je zopet šolsko leto in jeden del učeče se mladine stopil bode po končanih studijah mej svet, v praktično življenje; drugi si pa odpočivajo od letnega truda, ponavljajo predmete, v kojih so zastali za svojimi součenci z naméro, prihodnje leto temeljitejše se učiti in skrbnejše gledati na napredek.

Končala je šola in eni si odpravljajo na dom z lepim spričevalom v rokah, vselega arca in polni upanja v zlato prihodnost, drugi pa stopajo s povešano glavo polagoma proti domovju, kjer jih pričakuje ostro svarjenje starišev radi njih nezadostnega napredka. Pri vsem tem se pa vsi precej junaški ponašajo. Pridnejši hvalijo učitelje in profesorje, ker so pravično klasifikovali njih pridnost, drugi pa godrnjajo nad njih nepravilnostjo, strogostjo, pedantnostjo itd.

Oba ta tipa se nam pa dopadata. Prvi, ker je s svojo pridnostjo in ljubeznijo do uka vedel si pridobiti pristojno potrdilo; pri družih nam pa ugaja bojazen pred stariši; v srečo gotovo jim je žal, da se pridnejše neso učili in sami seboj sklepajo, da bodo prihodnje leto boljše, naprednejše. — Nikakor pa nam ni po godu tretji učenec, kojega so roditelji tako rekoč siloma poslali v šolo, nakopičivši si ogromnih stroškov. Učenec tak, neimajoč veselja do uka in niti pičice ponosa v srečo, zametal je to skrb, ter malomarno pohajal v šolo ter kratil tu dragi čas. Domov prihaja istotako nemaren in brezvoljen, ter hvali

Hitro prinese šopek ter mu ga pripne na prsi.

„Daj tudi mojemu prijatelju enega.“

„Ga hočete?“ ponudi mi hitro Jelica.

„Prosim!“ bil je moj odgovor, več mi ni bilo mōči reči. In komaj sem se zavedel, že mi je pripenjala krasni belomodrorudeči šopek na prsa.

Ko me je videla v takej zadregi, vpraša me:

„Poznate-li te barve, ki so v vašem šopeku?“

„Saj še ni moj, sedaj je še vaš.“

„Vaš je vaš, vam sem ga podarila za — — —“

„To so narodne barve.“

„Dobro. In kako se imenujejo lepe cvetke v višnjeveji barvi, ki so tudi v vašem šopeku?“

„Potočnice so!“

„Nemajo-li še nekega družega imena?“ mi nagaja smeje se, in pogleda me naravnost v obraz se svojima bistrima očesoma, kakor bi hotela reči: „Govori resnico!“ Moji očesi srečali sta se z njenima. Prijatelj! zastoj bi bilo, ako bi hotel opisati, kar sem občutil pri tem. Ves iz sebe

jecljal sem: „Da, čul sem, da jim tudi pravijo — „Ne pozabi me!“

„Da, da, ne pozabi me!“ — vsklikne ter zbeži, stisnivši mi desnico, v drugo sobo. In zopet bil sem sam. K sreči odpro se vrata in Ivan stopi v sobo. Sporoči, da je vse pripravljeno za odhod, toraj hajdi na noge.

Kmalopotem sedeli smo v prostornem vozu. Sedel sem — njej nasproti! O ta čustva, dosedaj nepoznana čustva! Duša plavala mi je v rajskeji slasti. Da prijatelj, vnel se mi je tako nenadno oni svetli plamen prve čiste ljubezni. Pogledovala me je tako neopisno ljubko — toda zardela je pri vsakem pogledu in povsila svilnati svoji obrvi doli čez očesi. Oh, to so bili dražestni trenotki, ki sem jih doživel onega dne, ko se je rodilo moje gorje in nesreča moja.

Bilo je že mračno, ko smo dospeli domov. Meni se je močno mudilo, ker stric me je že gotovo težko pričakoval. Hitro se zahvalim Ivanovim starišem na njihoveji prijaznosti. Poslovil sem se kratko, ter odšel. Ivan me je spremil do pred hiše. Ali čudno: niti nesem opazil, da

Jelice ni bilo, ko sem odhajal. Še le korakajoč po vrtu, sem se tega domislil in bil sem — žalosten. Hotel sem se vrniti, kar začujem rahel korak — bila je ona. Obgovorila me je tresočim se glasom: „Gospod Filip, jaz sem vas razžalila — prosim vas, odpustite mi!“

Osupel sem, kajti nesem si mogel raztolmačiti njenih besedi.

„Vi da bi bili mene razžalili? Gospodičina, kako pridete vendar na to misel?“

„Ko sem vam pripenjala šopek.“

„Ali gospo . . .“ hotel sem ugovarjati. Toda ona mi poseže naglo v besedo:

„Prosim vas, ne ugovarjajte mi! Sama vem, da so bile besede moje nedostojne. Kaj si bode vendar mislili o meni!“

„Ali gospodičina, jaz vas ne razumem!“

„Vas nesem-li vprašala, kaj da značijo cvetice, ki vam jih pripenjam na prsi?“

„Da, gospodičina!“ „Ne pozabi me.“

„Vidite, in to ni bilo lepo, da sem izgovorila one besede do vas, ki ste mi bili tujec še do danes. Kaj si bode vendar mislili o meni?! Še le pozneje vzbudil

Boga, da je zopet enkrat pri kraju dolgo šolsko leto!

Zadnje baže učencev se menda mej Primorskimi, posebno pa mej Tržaškimi Slovani ne nahaja. Celo prvih število prav pičlo število, kar smo že zadnjič omenili. Okolica Tržaška, čeprav broji nad 26.000 Slovencev, imela je letos v srednjih šolah jako majhno število dijakov; zadnjič smo rekli, da težko 20. Izmed te neznatne množice dovršilo jih je nekaj letos svoje studije in sedaj odpravljajo se deloma v višje šole, deloma pa v službo.

„Slovan je trpin!“ Resničnost tega reka spoznavamo menda najbolj mi okoličanski Slovenci, ki še nemamo niti jednega odvjetnika, niti notarja, niti pravnika iz svoje sreče, ki bi poznal razmere in težnje tukajšnjega slovenskega prebivalstva, ter mu bil svetovalec, voditelj. — Sicer težavno rli vendar plodonosno polje imeli bi enaki izomikani domačinci v Tržaški okolici in v Trstu! Seveda bi se morali boriti z neizmernimi težavami, predsodki, ugovarjanjem, napadanji, ali njih prepričevalna, odločna beseda, izustena svojim sorojakom in sodomovincem, našla bi odmeva v njih srcih, ter je pripeljala na pravo pot. Narod v okolici propada pod pritiskom in vplivanjem Italijanov; ali, kdo je temu uzrok, ako ne pomanjkanje domačih izučenih mož, koji bi tudi nevednežem razjasnili pravi položaj, ter je poučili o njih dolžnosti. Kaj je pač krivo širječ se neznačajnosti in apatiji v narodnem obziru, ki učinja okoličane nedelalne in mrtve v narodnem obziru, napotujoč je čestokrat na sovražno pot? Nemamo še domače samostojne intelligence, koja bi vedela ljudstvo voditi na poti značajnosti in rodoljubja. Posamezni veljaki v okolici, ki se trudijo za prodiranje narodnih načel, ostanejo „glas vpijočega v puščavi“, ako se jim ne pridružijo drugi možje, čijih znanost širje sega, in kateri se predsodkov ne boje! In uprav enacih mož nam v Trstu, še bolj pa v njega okolici, kruto pomanjkuje, radi česar ostaje delovanje posameznikov skoraj da brezuspešno in jalovo. Začasna navdušenost kmalu poleže in narod se vtoplja zopet v svoj letargijski stan, iz katerega ga sem ter tja budé Lahi, pridigujoč mu neznačajnost in nemoralnost:

V tej živje potrebi, v tem žalostnem položaju, — do koga se pač moremo zvečje gotovostjo obrniti, nego do tebe, draga slovenska mladina, koja si svoje studije dokončala ter se podajaš v širni svet iskat si ugodnega položaja? Kar počneš in kjer koli se nahajaš, naj ti ne izgine izpred oči mili slovenski narod,

se je v meni — resno motrečej pomen onega vprašanja — sum, da bi si vi mogli krivo tolmačiti besede moje, ali da ste morda celo žaljeni! Vsakako vedla sem se jako netaktno in sem kompromitovana pred vami. In zato čutila sem se dolžno, prositi vas oproščenja.“

Po teh besedah vtrgala je vejico z grma, poleg katerega sta stala; povešenimi očmi vrtela je vejico v roki svoje, blede luna pa je razsipala čarobni svoj svet po nočnej poletnej tihoti. Motilec nočnega miru, pevoljubni slavček žvrgolel je svojo divno pesem — o rajskeje ljubezni.

Prijatelj, zastoj bi iskal pravih besedi, hoteč opisovati čustva, ki so plula po duši moje v teh trenutkih. V meni se je s tem dnem pričelo novo, doslej nepoznano življenje — vse moje čustvovanje zadobilo je svojo novo mer. Ljubil sem, strastno ljubil! Ne smej se mi prijatelj, prosim te! Neverjetno in resnično: jeden sam dan loči nas od včeraj in kolika sprememba — postali smo drugi. Da, ljubezen je neizprosni zmagovalac, kateremu bi se zastoj ustavljali državnik in učenjak, kmet in gospod, berač in bogatin. Podlegel sem tudi jaz — nenadno doletela me je usodna ura.

(Dalje prihodnjič).

zanemarjeni Tržaški okoličan, ki še nema zadosti svojih zastopnikov in razumnikov, ki bi ga z besedo in dejanjem branili napadov lahonskih prenapetih strastnežev.

Poglejmo pač na bližnjo Istro, kjer je do par let kraljeval Lah z vso svojo oholostjo in šopirnostjo, bahajoč se, da je Istra italijanska zemlja. Malo število mladih a krepkih in odločnih rodoljubov, ki so se stvari s prepričanjem poprijeli in v njej vstrajali, dosegli so, da imajo Slovani navzlic silovitemu lahonskemu terorizmu in pritisku lepo število svojih zastopnikov v deželnem zboru. Zadnje volitve v Pazinu nam so tudi jasna priča, kako polagoma, a sigurno napreduje slovanska misel v nekdanj tužnej Istri. Delo je odličnih mladih rodoljubov, koji so v lepem sporazumljenju z družimi prostejšimi rodoljubi, vedeli narod navdušiti in prešiniti zavednostjo in značajnostjo.

Isti pojav opazujemo tudi na Štajerskem (zadnje volitve pričajo!) in na Koroškem, koji deželi so Nemci že smatrali za svoji, ali sedaj se slovenski živelj lepo prebujajo in zaveda svojih pravic zbog neustrašivega truda in napora odličnih, višje izšolanih mož, ki so se zadeve oprijeli ter jo sedaj vodijo.

Najli mi roke križem držimo v očigled tolikim ugodnim pojavom v družih slovenskih pokrajinah? Mladina! Ne bodem ti navajal lepih besedi in rekov, s kojimi so razni pisatelji vzbujali rojake svoje k domoljubju; vendar te pa spominjam Virgilija, ki o domoljubju trdi: „Vincet amor patriae laudumque immensa cupido“ in Ciceronov rek: „Cari sunt parentes, cari liberi, propinqui, familiares et omnes oranium caritates patria una complexa est“. Napoleon I. pa je trdil o domoljubju, da je: „prva čednost“.

In res, kdo bi ne ljubil domovine „vdove, tužne, zapuščene?“ — Ljubimo jo, a ne — „s solzami“, ampak z delom. Trudimo se za njo in brali bomo gotov sad.

Mladeničem v okolici in mestu, ki so dovršili svoje studije na srednjih šolah, ter se odpravljajo na višje, živo priporočamo, da ostanejo značajni, da ne zapusté sedanjih načel, da ne zagrebejo navzetih si idejalov, ampak da ostanejo svojemu rodu zvesti sinovi. Nočemo jim nasvetovati, kake poti naj se poprimejo: v vsakem, bodisi svet-skem ali duhovskem stanu lahko so svojim sorojakom v veliko duševno in telesno podporo. Pri tem naj odločuje njih — poklic, izvirajoč iz srca. Vendar jih pa uljudno prosimo, da se pri izbiranju svojega stanu ozrejo tudi na dejanske potrebe naroda, ter da preudarijo, v katerem stanu bi svojemu narodu lahko največ pomagali. Povedali smo že spredaj, kakšnih mož slovenski živelj v Trstu in okolici najbolj pogreša. Mladenič, ki živi mej okoličani, lahko to najlažje sam uvidi.

Mladina, dovršivša svoje učenje, nahaja se na razpotju; v sedanjih kritičnih časih ni lahko jej svetovati, radi česar je najboljšje, da pri tem posluša svoj notranji klic in nagib, ter se po njem ravna. „Le vhod v življenje je s cvetjem posut!“

Krepko in vstrajno se tedaj loti, draga mladina, novega življenja!

Življenje naj bude ti delaven dan!

N. N.

## Politični pregled.

### Notranje dežele.

Volitve v veleposestvu Solnograškem neso izpale ugodno za katoliško-konservativno stranko. Voljen je liberalac dr. Spängler in trije pristasi Lienbacherjevi. Kandidatje katoliško-konservativne stranke ostali so v manjšini s 107 glasovi; dosedanji poslanec Neumayer dobil je celo samo 98 glasov. V novem deželnem zboru imajo tedaj liberalci v zvezi z lienbacherjevci večino 16 proti 10 glasom.

V nemških listih vlada huda razburjenost, ker je mestni zastop Praški volil

dr. Heinricha zastopnikom Nemcev in deželški svet. Kdo pa je dr. Heinrich? Dr. Heinrich je pristen Nemec od nog do glave, nemštva njegovega torej ne more nikdo zanikati. Ali on ima neko drugo napako: pravičen Nemec je! To pa Nemec ne sme biti, ako hoče biti po godu nemško-liberalnim zatiralcem. Praškemu mestnemu zastopu se že s tem godi huđa krivica, da ga postava sili voliti jednega Nemca svojim zastopnikom v deželni šolski svet — kajti to ruši avtonomijo tako ugledne občine, kakor je občina Praška. — In sedaj zahtevajo nemški liberalni listi v lepem soglasji z vladnimi organi, da naj bi rečeni zastop volil le onega, ki je njim po godu. Prav je imel nek mladočešk mestni zastopnik trdeč, da ogerska vlada ne bi si upala niti z najmanjšim selom tako postopati. Nemški listi tudi žugajo, da bode šla vsa „sprava“ rakom žvižgat, ako Čehi ostanejo pri svojem sklepu. Ako pa sprava sloni na tako šibkih nogeh, pač ni vredna, da živi — naj le gre rakom žvižgat. Vsi ti dohodki kažejo, da smo imeli prav, trdeči, da vsa nemško-češka dogovarjanja ne bodo imela praktične vrednosti, ker so bila — prisiljena in ker so hoteli to čudno spravo kar dekretovati narodu češkemu. Vsakako smo pa radovedni, kako se bode stvar zasukala. „Neue Fr. Presse“ piše: „Češko-nemška sprava se bode skoro zrušila. Riegerjeva stranka je razpršena, zapustila je sramotno svojo zastavo. Staro-čehi prenehali so živeti kot politični pojem ter prosjačijo milosti pri g. dr. Gregru. Staro- in Mladočehi so se spojili, po vsem Češkem ga ni človeka, ki bi na to spominjal, da je narod Češki zastavil svojo čast za spravo. Nedavno smo čuli nekega gospoda v Praškem mestnem zastopu, trdečega, da ima kraljestvo Češko pravico do češkega državnega jezika. In to ni samo menenje posamičnika, ampak prešlo je v vse slojeve ljudstva in je naravna posledica načela: Češko Čehom! Politika oportunisti, katero so hoteli uvesti Staročehi, je propala, kajti narod jo obsoja in zatajuje“. Slika ta, ki jo nam podaje nemško-liberalni list, je značilna za odnošaje na Češkem in — resnična. Seveda so konkluzije, katere izvaja nemški list, povsem krive in enostranske, kakor drugače ne moremo pričakovati od nasprotnega lista. Vlada — izdavajoč razne naredbe — ni hotela slušati opominov, ki so jej dohajali od raznih strani in je le ona odgovorna za posledice. Politično zdrel narod ni ovca, ki jo ženeš, kamor hočeš. Staročeški poslanec Hajek rekel je pri volilnem shodu v Pizeku: Glasoval sem takoj proti predlogi o šolskem svetu, ker sem prepričan, da sprava se ni sklenila mej Čehi in Nemci, ampak mej Nemci in vlado. Spravne punkcije značijo grob državnopravnim naporom Čehov.

V Predarlškem deželnem zboru sedelo bo 17 konservativcev in 4 liberalci.

Vlada je razpustila „društvo avstrijskih dijakov“ na Dunaju. Navaja se razlog, da se je društvo vtikalo v političke zadeve.

### Vnanje države.

Ruski poslanik Nelidov pogovarjal se je z Francoskim ministrom vnanjih zadev o zadnji bolgarskeji noti. Nelidov je zatrdil, da Rusija na podlagi Berolinske pogodbe ne bode nikdar pripoznala Koburžana. Ako bi le jedna država pripoznala Koburžana, zrušena bi bila veljava rečene pogodbe in car zadobil bi popolno svobodo delovanja.

Radikalni srbski list „Dnevni list“ objavil je jako obširno izjavo proti razkralju Milanu. Izjava ta govori o hudih naporih dežele, da si ohrani gospodarsko samostojnost nasproti sosednji državi. „In v tem trenutku — pravi rečeni list — ko vidimo obéudovanja vredno vzajemnost mej vsemi slojevi ljudstva: naznanjajo nam sovražni inozemski listi, da je prišel oče našega kralja le s tem namenom v Beligrad, da bi izkoristil sedanje težkoče proti deželi samej in da so pretnje, ki smo jih čuli iz delegacij v Budimpešti, kakor tudi

represalije na ogerskeji meji, v tesnej zvezi z navzočnostjo razkralja“. Izjava govori potem o vzajemnosti interesov dinastije in naroda, katere vzajemnosti je odobril razkralj sam, ko se je vklonil veličanstvu volje naroda, ter stopil raz prestol. Zato pa skoro ni verjeti, da so bile besede Milanove pri banketih in pogovorih z časnikarji res tako govorne, kakor so pisali časnikarji, kajti besede te so slične onim najzakletejših sovražnikov naroda srbskega. „Izjava“ zaključuje: „Čelo vladajoči kralj je navezan na ustavno odgovornost vlade. Ako bi pa smel oče kralja v kraljeveji palači umestiti kralju in vladi sovražno inozemsko agitacijo, stal bi potem nad kraljem in postal bi avtokratiški nadkralj. Narod ne more dopustiti, da bi se igralo z najsvetejšimi njega interesi, in ne bode dopustil, da se „fiasco“ iz groba dvigne, ter ponša se svojo modrostjo in svojimi vspeli“.

Vodja zloglasnih srbskih naprednjakov izdal je manifest na osrednji odbor njegove stranke, v katerem trdi, da je avtoriteta države zrušena. „Poštenje, resnica in trudoljubivo delovanje umaknili so se slepariji, hinavščinji in korupciji. Pred koncem tega leta stopilo bode pred srbski narod vprašanje, to vprašanje je: domovina“. Kdor se spominja groznega gospodarstva Garašanina in njegove stranke, se bode pač čudil skrajnej predrznosti tega človeka, ki se upa še govoriti o korupciji.

Dne 13. t. m. bilo je v Parizu predslavje „narodnega praznika“, ki je bil 14. t. m. Elzaško-Lorenška društva položila se vence na Stracburško soho. Množica je pevala marselezo in pesem: Ne bodete imeli Elzacije in Lorene.

## DOPISI.

Iz okolice, dne 6. julija 1890. (Izv. dop.) Približala se nam je silna poletna vročina, da človeku, ki mora opravljati — službe si potrebni kruh — svoja opravila in dela na žgočem solncu, znoj kar curkoma obraz zaliva. Vsakdo bi si želel senčne dolinice ali hladne sobice, da bi se mogel v teh po svoje zabavati, in gotovo marsikdo pisano pogleduje gospode uradnike in slično gospodo, ki vršijo posel svoj poleti v hladnej senčici, pozimi pa pri gorkeji peči. Veliko jih je tudi, ki bi se radi številu teh gospodov pridružili, ker menijo, da tem pače vsaki dan sladka mana raz nebo. Ali temu ni tako; istinito je in čestokrat se zgodi, da priprosti človek srečnejše in zadovoljnejše živi, nego žive veliki „gospodje“. Najbolje je torej, da vsak svoj poklic vestno in zadovoljno izpolnuje, ker takemu človeku ni se bati propada, temveč njegovo delo mora slednjij pravi cilj in smoter doseči.

Tako premišljuje sedim v svojej sobici in sedaj mi na misel pride tudi delovanje in obnašanje našega vaškega načelnika. Premišljam, se-li njegovo, kakor tudi njega adjutanta — poljskega čuvaja — delo povsem strinja z njunim poklicem. Mnogo se je že pisalo in govorilo o teh takozvanih capovilah in zato naj mi čestiti čitatelji nikar v zlo ne štejejo, če si upam tudi jaz izpregovoriti par besedi o teh organih našega magistrata.

Gotovo jih je mnogo, ki ne poznajo našega vaškega velmoža; zato naj mi bode dovoljeno, da ga malo opišem.

Mož je male postave, ali obleka mu je — odkar je postal capovila — iz finega sukna. Soglasnika „z“ ne more izgovarjati in zato poslušamo kaj radi njegovo govorjenje; značilno je tudi to, da svoj mali trebušček — češ, vsaj v tem pogledu se moramo „glihati“ drugeji gospodi — in da z rokama vedno pretresa po žepih „patakone“ in „flike“. Dokler ni nastopil svoje imenitne službe, kazal se je pravega narodnjaka;

ob času volitev je agitiral za našega velezaslužnega Ivana Nabergoja. Hej capovila, ali se ne spomnite več, kako ste v krčmi po mizi bili, napenjali se liki žaba in na vse grlo upili: „Živio Nabergoj, zmaga more biti naša in v peklenški jarek naj se pogrezne, kdor od naroda odpada!“ Kako pa sedaj vpijete? Koliko ste se pri zadnjih volitvah trudili, da bi bil izvoljen naš nasprotnik. Ali zastoj je bil ves vaš in vaših tovarišev trud! Poparjeni ste zapustili volišče. Koliko pa vas je stalo, predno ste to službo nastopili? Menda sami najboljše veste, nekaj pa vemo tudi mi. Kako ste poplačali gospoda, ki sta Vas predstavila g. Bazzoniju? Kako ste prisegli, da se odpoveste domovini? da zatajite narod in jezik svoj? — mater, koja vas je rodila, izredila, govoriti in moliti učila v starodavnem lepodonečem jeziku? Kako ste mogli obljubiti, da boste vedno in pri vsakej priliki zatajevali mili narod vaših očetov in pradedov? Pa pustimo to, ker se ne izplača, da bi bob ob steno metali, ampak preidemo k drugemu predmetu.

V ponedeljek, dne 30. pr. m. bila je neka komisija nekje v okolici in to radi trtne bolezni; ne vem pa, je li bila tudi vaša glava tje povabljen ali se je sama tja vrnila, kakor tudi desna nje roka: poljski čuvaj. Okoli 5. ure pop. istega dne počil je glas, da se dva človeka valjata po blatu kakor neka znana domača žival. Slednjič sta se vendar na noge skobacala, ter se od tam privlekla na neki travnik, kjer sta potem ležala v nezavesti. Otroci in radevedneži pa so ju hodili gledat, briječ okoli njiju vsakovrstne burke. Mimoidočim ženskam in dekletom, videčim ta dva junaka je pa same sramote kri posilila v lice, da so kar bežale. Ljudje ne poznajoči ju, povpraševali so se, od kje sti neki ti živinčeti, ki tako nesramno ležite ob cesti. Po daljšem počitku spravila sta se po straniške poti proti domu, a glej: žejna in potrebna kolovratila sta zopet v krčmo. Tu je začel šele pravi koncert. Naša popotnika vsa omamljena, začela sta mirne ljudi nadlegovati, upila in razsajala sta prav po novejši metodi; toda tudi navzoči jima niso dolžni ostali. Zvesti adjutant in poljski čuvaj, hoteč pokazati svoje telovadne zmožnosti, zabasal je nekemu domačinu prav orjaški „eno“ v trebuh, da se je slednji takoj pod mizo zgrudil. Zdaj se je začelo še-le pravo upitje in ravsanje, koje je do polnoči trajalo.

Potem sta se zvesta tovariša in načelnika na cesto privlekla, kder ju je mnogo ljudi pričakovalo, da se lepe igre brezplačno nagledajo. To ti je bil pravi prizor; upitja, ploskanja in odobravanja njima na čast ni bilo konca ne kraja. Začela sta se tudi tu z navzočimi prepirati in mirno speči ljudje so se prebudili in prišli na okna, da vidijo sramotni ta prizor. Slednjič sta se vendar vlekla naša junaka domov, da se odpočijeta, trudna po tolikih naporih. S tem je padlo zagrinjalo in igre je bilo konec.

Zdaj pa vprašanje: Je-li to prav in pošteno, da nam slavní magistrat postavlja take moze za načelnike vasi, ki širijo mej mladino pohujšanje z gdimi svojimi vzgledi. Kdo more zaupati takim možem? Moremo-li zahajati k takim možem po dober svet? Izvemši peščico njegovih privržencev, ne najdeš moža v naši vasi, ki bi se za njega potegnil in o njem častno govoril; saj ga skoraj ni dneva, da ne bi bil pijan, in se to gleda, da dobi na „škrok“.

Slavni magistrat imel bode pri nas še stroške, ker kupiti bode treba samokolnico in najeti moža, ki bode našega gospoda „capovilo“ domov vozaril, kjer drugače se revše lahko kje izpodtakne. Kolika škoda bi bila to za našo vas.

In tudi to vprašamo: „Imata li ta dva gospoda dovoljenje, da se po določeni uri po krčmah valjata in razgrajata in da poljski čuvaj celo kaže svoje „telovadske“ vrline? Smo-li res tako daleč zabredli, da

nam bodo take kukavice zapovedovale, katere nimajo niti pojma o svojih dolžnostih? Ne, to ni mogoče to se mora drugačiti. Pravica mora na dan! Našim vaščanom pa svetujemo, da naj nikar ne slušajo tega človeka. Ako česa potrebujete, ni treba njemu časti nakladati, ampak pojte naravnost tja, kamor je iti. Gosp. capovila sicer navadno pravi, da je že davna pozabil, kar mi vemo, ali mi vemo, da on ni za drugo v vasi, nego da združbe in prepire dela, kakor je storil dne 4. maja ob 11½ uri po noči. Ali zapomni naj si: Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. Več vaščanov.

## Domače vesti.

**Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu** nabralo se je pri igri v Pazinu 1 gld. 5 kr.

**Otroški vrt sv. Cirila in Metoda v Rojanu** konča svoje šolsko leto jutri, dne 17. t. m., ker je vrtnarica, gospodičina Irma Fabijanijeva radi bolehnosti dobila odpust.

**Iz Črnegakala** se nam poroča, da vest o zaroki gospodičine Kristine Modičeve z gospodom Šiškovičem ni istinita. Obžalujemo, da nam je naš dopisnik krivo poročal.

**V pojasnilo.** Čuli smo od verodostojne strani, da se nekateri gospodje na Opčinah nekako jeze na nas, češ, da smo jim neprijazni in da jim niti materialnih koristi ne privoščimo, katere jim je priboril — g. Pahor. Temu v dokaz neki navajajo, da niti nismo omenili semnje, ki se bodo obdržavali na Opčinah in v Bazovici. One stroge gospode bi prosili, da še enkrat pazno prečitajo letošnje številke našega lista in uverili se bodo, da smo prijaviili dotični sklep mestnega sveta, kakor je bila naša dolžnost. Da v novejšem času nismo omenjali, kdaj da bode prvi semenj, je res — ker smo se vedno nadejali in se še nadejamo, da dobimo potrebno objavo od kompetentne strani. Gospodje naj nam verujejo, da so jim vrata k našemu listu na stečaj odprta, kakor vsakemu drugemu. Glede navdušenja za g. Pahorja se jim pa ne moremo pridružiti, ker nam do svojega naroda dolžna zvestoba to prepoveduje. Mi se — sodeč o koristih naroda slovenkega — sploh ne postavljamo ni na stališče Opensko, ni Bazoviško, ni Škedenjsko, ni Proseško — tudi Proseško ne! — ampak stojimo na onem vzvišenem stališču, raz katero moremo motriti koristi naroda v njega celokupnosti. Sploh se nam dozdeva, da nekateri okoličani uprav sedaj love vrabce, ko bi trebalo misliti na golobe. Ne mislijo-li gospodje prav čisto nič na bližajočo se odpravo proste luke in tej neizogibne posledice; ne mislijo-li, da preide užitinski davek iz rok magistrata v roke države; ne mislijo-li, da znajo postaviti konsekvence tej premembi uprav usodopolne za okolico, ako ne bodo naši veljaki pravočasno branili kože okoličanske.

In ob tem vprašanju je razkošno naše mesto — kateremu je g. Pahor prezvesti sluga! — neizprosen protivnik okolice, — to nam pričajo razna moledovanja naše gospode na Dunaju iz najnovejših dni. Vidite gospodje, da so še druge stvari, ki imajo vsaj isto važnost, kakor par semnje. Gledé semnje dovolite nam pa še vprašanje: na kateri živelj se pa mislite nasloniti, hoteč vaše semnje dovesti do provcita? Mislimo, da odgovor je vsakemu na jeziku. In toli slavljani Vaš Pahor provokuje dan na dan uprav ta živelj. Facta loquuntur. Ne hitajte, prosimo Vas, samo za momentannimi uspehi problematične vrednosti, ampak poprimite se vprašanj, tihočih se vitalnih materialnih koristi vse okolice. O teh koristih bil je v nedeljo važen pogovor — a uprav iz Opčin ni bilo nikogar blizu!

**Dijakom v posnemanje!** Nekdo nam piše: Pri nedeljskom izletu „Tržaškega

Sokola“ v Škedenj imel sem priliko govoriti z dijakom V. razreda italijanske gimnazije. Nagovarjal sem mu, da bi se učil slovenski. Toda odgovoril mi je: Ako bi se bavil se slovenščino, ušla bi mi morda kaka beseda tudi mej mojimi vrstniki in plačati bi moral za vsako tako besedo 2 kr. za „Pro patrio“. Povedal mi je tudi, da so nedavno nabrali 25 gld. v prid „Pro patrie“. Ne bi-li mogli na korist družbe sv. Cirila in Metoda slovenski dijaki posnemati italijanskih svojih kolegov?!

**Slovenski delalec** nam piše: Gospod urednik! Večkrat ste že poučevali in ožigosali stariše slovenske, kateri namesto učiti svoje otroke materinega jezika, učijo je raje tujih. Da postanejo iz takih „slovenskih“ otrok najzagrizenejši renegati in dosmrtni nasprotniki naroda svojega, — to se je že velikokrat povdarjalo v Vašem eenjenem listu. Trdo ste že prijeli vse stanove in jih nagovarjali, učili in svarili, toda vse to prizadevanje ni imelo pravega vspeha. In kaj je temu uzrok? Lahak ali tužen odgovor. Gospodo je sram posluževati se materinega, to je slovenskega jezika, zato ker je „pregmajn“. Nižji stanovi pa kaj radi jemljejo za izgled gospodo, in zraven tega se izgovorjajo, da žene nočejo učiti dece slovenski, oni pa nemajo v to pravega časa, ker morajo celi dan delati. Zagovarjajo se tudi, da se bodo otroci že priučili slovenščini, ko dorastejo. Ali, žalibog varajo sebe in svoj mili narod. Da so žene krive, ako se otroci ne nauče slovenščine, to je, žalibog, deloma resnica; toda to se da popraviti. Kdor pa želi izvedeti kako, čita naj uvodni članek v nekeji letošnji številki „Edinosti“ pod naslovom „Resna beseda našim možem“. Ali vse to, kar se je in se bode še pisalo o tej žalostnej zadevi, ne bo imelo pravega vspeha, dokler se naši Slovenci vseh stenov ne poprimajo resno za orožje in na vse kriplje širijo mili naš zatirani jezik. V to je pa treba čitati in podpirati slovensko književnost, ne pa, kakor nekateri, ki se sramujejo v kavarni vzeti v roke slovensk list. Da sem napisal te-le vrstice, napotilo me je sledeče: V Trstu imamo več narodnih društev, ali menite da vsi dotični udje učijo svoje otroke slovenski, to je, da govorijo na ulici žnjimi slovenski? Ne samo udje, ampak celo odborniki govore se svojo dečo le italijanski ali nemški. V društvu, ali pri veselici pa upijejo na vse grlo „živili“ Ako pa kdo misli, da pretiravam, naj se oglasi in naj mi dokaže, da ni tako! Prosil ga bodem odpuščenja.

**God sv. Mohora** praznovali so pretečeno nedeljo v Rojanu kaj slovesno. Pri službi božje bila je prostorna cerkev napolnena polna pobožnega občinstva. Ob mnogih hišah vihrale so zastave. Po poludanskej službi božje zbrala so se na dvorišču Boletove gostilne tri okoličanska pevka družva: Škedenjska „Velesila“, Barkovljanska „Adrija“ in Rojanska „Zarja“. Tu se je razvila prava narodna veselica. Pesem vrstila se je za pesmijo in vse se je divilo tolikem številu pevske moči po naši okolici. Zbora „U boj!“ in „Morje adrijansko“ pela so vsa tri družva pod vodstvom g. Barteljna skupno. Efekt bil je velikansk, kajti pelo je blizu 100 pevcev. Čuli smo tudi več rodoljubnih govorov. Posebno pa nas je razveselilo čuvše, kakim zanimanjem so se priprosti kmetje pogovarjali o naših narodnih in političnih odnosajih. Dolžnost vseh zavednih rodoljubov je, da to zanimanje pospešujejo, kjer le morejo.

**Ravnikarjeva slavnost na Vačah** izvršila se je častno, da si vreme ni bilo ugodno. Iz Ljubljane je bila navzoča deputacija „Pisateljskega društva“, 16 „Sokolov“, 20 članov del. pevskega društva „Slavec“ in več drugih rodoljubov, vsega vkupe okoli 80 oseb. Posebno mnogobrojno je bil zastopan „Zagorski Sokol“, bilo jih je nad 40 članov, skoro vsi v društvenj

obleki. Mi se radujemo na tem lepem razcvitu sokolske ideje v Sloveniji. Iz okolice došlo je obilo ljudi. Sveto mašo je daroval kanonik Klun, propovedoval pa je prof. T. Zupan tako ganljivo, da je segalo vsemu mnogobrojnemu občinstvu do srca.

**Za pogozdovanje** kranjskega Krasa porabilo se je minolo leto 1.154.000 sadik, stroški so znašali preko 5000 gld.

**Letina** po Kranjskem obeta do sedaj še precej dobro; vendar pa dohajajo od več strani poročila o toči. Ta je poklestila okoli Novega mesta; predminoli ponedeljek je učinila velிடanske škode okrog Ilirske Bistrice; tudi v bližini Reke, na Volovskem je napravila mnogo škode. Pri nas dosedaj še nismo imeli tega neugodnega gosta. Predminoli teden je suša po Krasu še precej pritisnila, a dobili smo blagodejnega dežja, ki je vso zelenjad oživil.

**Nove poštne znamke** vpeljejo se s 1. septembrom. Trgovinsko ministerstvo je že izdalo dotično naredbo. Nove znamke bodo različne od sedanjih toliko v barvah, kolikor v podobi. Koleki po 2, 3, 5 in 10 novcev ostanejo iste barve kakor dosedaj; ostalim se barva spremeni. Na njih bode naslikana cesarjeva podoba, gledajoča na levo, z napisom (gotovo, da v nemščini) „Kais. kónigl. österr. Post“.

**Izpred sodišča.** 34letni Nikolaj Žbona, pridevkom Cavresan, iz Trsta stal je dne 8. t. m. pred sodnim stolom zatožen ubojstva. Dne 19. maja radi ničevih uzrokov je z nožem napal svojega pajdaša Pemparja v nekeji žganjariji v ulici Cavana, ter mu prizadel hudo rano, na kojoj je ranjenec pozneje v bolnici umrl. Zatoženec pravi, da je branil samega sebe. Sodišče ga je obsodilo na štiri in pol leta trde ječe. — Dne 9. t. m. stal je pred sodiščem Nazarij Divo, čevljar iz Kopra, tudi zatožen ubojstva. Dogodek je ta-le. Pred dvanajstimi leti se je Divo poročil z neko Marijo Zachelo; iz tega zakona se je porodil sinček Nazarij. Začetkom sta zakonska živela v miru, ali pozneje je Divo jel lenušariti in vzdrževati je morala vso družino njega soproga. Njen mož je pa od tedaj prav slabo z njo ravnal in začel je nad njo divjati, ko je izvedel, da mu je žena nezvesta. Žena je odločila ubežati izpod njegove oblasti ter je šla k nekeji svojej znanki v ulici sv. Filipa v starem mestu. Divo je tedaj celoma znorel. Šel jo je drugi dan iskat ter jo istinito našel v omenjeni hiši, zebój je pa prinesel dobro ošpičen nož. Na stopnicah jo je napal in nečloveško razmesaril, potem je pa samemu sebi zadell dve rani. Žena pronesena v bolnico je čez pol ure umrla, on je pa kmalu ozdravel. Sodišče ga je obsodilo na smrt na vešalah. — Dne 10. t. m. je bila sodna obravnava proti 27letnemu težaku Justu Schein radi krađnje 526 gld. 31 kr. par družih izneverjenj v znesku preko 100 gld. Schein je namreč delal pri tvrdki Cavallar & C. ter je na večer 7. marca pustil vrata v skladišča samo z žabičo zaprta; po noči je žabico prežagal ter šel v skladišče, odnesivši omenjeno svoto. Razun tega je osleparil dvakrat gospodarja ali zneske povrnil. Sodišče ga je obsodilo na pet in pol let težke ječe.

**„Iskrice“.** Zbirka pesmij in povestij. Spisal in slovenskeji mladini poklonil Janko Leban, učitelj v Avberu pri Sežani. II. zvezek. Cena 15 kr., po pošti 17 kr. V Ljubljani. Založil in tiskal Rudolf Milic. 1890.

S tem naslovom je ravnokar izišla 48 strani broječa knjižica, ki šteje vrhu 12 pesmij 7 povestij. Vse gradivo te knjižice je nežnej naši mladini kaj primerno. Jezik je lep in pravilen, zunanja oblika deleu pa kaj lična. Priporočamo torej knjižico najtopleje. Vzlasti zdaj ob sklepu šolskega leta bi dobro služila za darilo nežnej naši mladini. Kupuje se pri založniku g. Rudolfu Milicu, tiskarju v Ljubljani.

**„Koroške bukvice“** 16. in 17. snopič. Tudi ta dva snopiča prinašata raznovrstnega zanimljivega gradiva slovenskemu ljudstvu v poduk in kratak čas; povesti, pesnice, uganjke, narodno blago itd. V „Jezikoslovnih črticah“ izraža g. izdajatelj in urednik svoje nazore o slovenskem pravopisu ter nasvetuje svoj genetičen pravopis, koji pa gotovo ne obvelja, kakor ne obvelja v Sloveniji niti druge potrebnejše novotarije. Čas bi pa bil vendar enkrat, da se določi stanoviti pravopis, ter doseže edinost gledé pismenega jezika. „Koroške bukvice“ stanejo samo 10 kr. snopič, izdaja in zaklada je Filip Haderlap Jurjev v Celovcu, pri katerem se tudi naročujejo. Našim čitateljem jih lepo priporočamo.

**Listnica upravnistva.** Preč. gosp. Sp. v Poreču. Naročnino za prvo polletje nismo prejeli, ter smo poslani denar uknjžili na račun 1. poluletja.

**IZKAZ**  
o dohodkih in troških „dijaške kuhinje“ za leto 1889—1890.

Poprečno je dobivalo je o ponedeljkih in četrtek opoldansko hrano 16 dijakov tukajšne c. kr. gimnazije. Po zimi bilo jih več, po leti manj. Dva dijaka dobila sta podporo za šolnino in dva za obleko. — „Dijaški kuhinji“ darovali so p. n. gospodje:

|                  |      |
|------------------|------|
| Bersenda Ivan    | 6.—  |
| Jerne Ivan       | 5.—  |
| Dragovina Karol  | 30.— |
| Fabris Karol     | 12.— |
| Flego Peter      | 5.—  |
| Dr. Glaser Karol | 9.—  |
| Dr. Glavina Ivan | 10.— |
| Jesenko Janez    | 18.— |
| Kalster Fran     | 50.— |
| Koželj Anton     | 1.—  |
| Legat Ivan       | 18.— |
| Macher Ivan      | 5.—  |
| Mankoč Ivan      | 10.— |
| Dr. Pertot Simon | 4.—  |
| Pokorn Ignacij   | 1.—  |
| Straus Josip     | 3.—  |
| Starčević        | 5.—  |
| Šabec Ivan       | 20.— |
| Dr. Šust Ivan    | 10.— |
| Truden Mihel     | 18.— |
| Uzman Fran       | 5.—  |
| Varto Julij      | 10.— |
| Viličič Hinko    | 9.—  |

Skupni darovi . . . . . gld. 274.—  
Obresti založenega kapitala . . . 6.—  
Ostanek leta 1889/90 . . . . . 93.65  
Skupni dohodki . . . . . gld. 373.65

**Troški:**

|                         |       |
|-------------------------|-------|
| Za obede meseca oktobra | 44.44 |
| „ „ „ novembra          | 35.86 |
| „ „ „ decembra          | 32.34 |
| „ „ „ januarja          | 27.28 |
| „ „ „ februarja         | 29.48 |
| „ „ „ marca             | 35.20 |
| „ „ „ aprila            | 23.32 |
| „ „ „ maja              | 20.46 |
| „ „ „ junija            | 16.72 |
| Podpora za šolnino      | 20.—  |
| Podpora za obleko       | 10.—  |

Skupaj . . . . . gld. 295.10  
Če odbijemo od dohodkov . . . 373.65  
ostane v blagajni koncem šolskega leta 1889/90 . . . gld. 78.95  
in hranilnična knjižica s . . . 100.—

Vsem p. n. blagin dobrotnikom izreka blagajnik v imenu oskrbujočega odbora in v imenu podpiranih dijakov najtoplejšo zahvalo ter se priporoča v nadaljno podporo. — Istotako bodi tem potom izrečena zahvala slavnemu odboru „Slovenske Čitalnice“, ki je brezplačno prepuščal prostor za „dijaško kuhinjo“.

Ivan Nep. Legat, blagajnik.

**Na prodaj hiša.**  
v Kjadinu (Chiadino) št. 76, prikladne za gostilno, na lepem prostoru s krasno panoramo na morje. Več se izve pri gospodarju v Kjadinu pod gornjo številko.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

**Teodor Slabanja**  
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17, priporoča se v ljudno pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebrati. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja. 38—28

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

**Velika** gospodarstvena izložba  
14 maja do 15 oktobra  
10 sati u jutro do 10 na večer  
Ulaznica 40 novč. — U nedeljah i svetcih 30 novč. — Ulaznice za djecu 20 novč.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc v Trstu

## Živic in družb. v Trstu

imajo v svojej zalogi, ulica Zonta št. 5. vsakovratne stroje za kmetijstvo in vsako drugo rabo, kakor tudi vse za stroje potrebne. Posebno priporočajo s e s a l k e (pumpe) za klanje vode, pretakanje vina, gasenje požarov, škropljenje trt in drevja; cevi za vodovode in vsako drugo rabo izlitega in kovanega železa, svinca, kaučuka, lana; mlatilnice in čistilnice za žito, mrvilnice za koruzo, slamoreznice, stiskalnice in mastilnice za grozdje itd.

Prodajajo le iskušeno izvrstno vnanje in domače, garantirano blago po niskih cenah, ter je razpošiljajo prosto carine po deželah.

Za zdaj posebno omenjamo mlatilnice in čistilnice za žito, z opazko, da stroje, pri nas kupljene tudi popravljamo, kadar je potreba.

Schivitz & Comp.

Najboljša 31—40

**Brnska sukna**  
razpošilja po originalnih tovarniških cenah  
tovarna finega sukna  
**Sigel-Imhof**  
v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško obleko zadosti je 1 odrezek v dolgosti 3-10 metra, to je 4 Dunajski vatli 1 odrezek iz pristne ovčje volne valja:

|            |               |
|------------|---------------|
| gld. 1.80  | iz navadne    |
| gld. 7.25  | iz fine       |
| gld. 10.50 | iz jako fine  |
| gld. 12.40 | iz najfinejše |

Nadalje so v največji izbiri: a svilo pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovec in turiste, peravične in tosking za salonske obleke, prepisana sukna za gg. uradnike, blago iz sukna za moške in dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-blaža itd. — Za dobro blago, natančno odgovarjajočo in točno doposiljatev se jamči. Uzorci zastoj i franko.

## Creolina Pearson

priporočena po odličnih zdravniških in higijenskih kot specifično neotrovano, najzdatnejše in najcenejše sredstvo, ki uniči vsako okuženje že v kalu in odstranjuje neprijetni in škodljivi duh in vzhlap in kateremu gre prednost pred ogljenčvo kislino zaradi lastne mu splošne vapošnosti proti parazitom in mrčesom.

Creolina Pearson v svojej najkoristnejšej porabi kot

**Milo (žajfa) alla Creolina**

podaja hišnemu gospodinjstvu najboljše, najzdravejše in najcenejše milo za dišavo in toaletto: je pravo milo bodočnosti.

Kdor poskusi te izdelke, kateri se dobe pri lekarničarjih in drogistih, in jih porablja, ta uvažuje glavna pravila zdravstva, previdnosti in varčnosti. 1—10

## FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 1/2% 30-dnevni odkaz 2 1/2% 8- 2 1/2% 3-mesečni 2 1/2% 30- 3% 6- 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 17 novembra, 21. novembra in 13 decembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24—13 pri odbitku 1% provizije.

Predjumi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednostni obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 17. februarja 1890. 13—24

## 100 do 150

goldinarjev in tudi več morejo si na mesec prislužiti dostojne osebe, katere se nočejo s pridnostjo poprijeti prodajanja po oblastvih dovoljenih srečak in državnih papirjev. Kapitala ni treba. Rizika tudi ni. Onim osebam katere bi v kratkem dosegle povoljen uspeh, dovolila bi se, poleg pristojne provizije, tudi stalna plača. Poprašati je pri **J. Löwy, Bankhaus, Buda-pest, Matvanergasse 17.** 1—25

## Avguštin Briani

obrtni kemik  
Corso št. 22. — Barkovlje 249.

pripravlja te-le sirupe:

|                       |       |                |
|-----------------------|-------|----------------|
| malinovec             | ..... | kilo po 80 kr. |
| ribež                 | ..... | 80 "           |
| iz malin in tamarinda | ..... | 80 "           |
| iz črnih murv         | ..... | 80 "           |
| iz granatnih jabolk   | ..... | 90 "           |
| iz tamarinde          | ..... | 55 "           |
| iz pomerane           | ..... | 80 "           |

Dalje pripravlja tudi koncentrovan sirup iz dateljnov iz Aleksandrije, izvrsten lek proti kašlju prouzročenemu po prehlajenju, proti unetju pluć, bronchiti itd. 80 kr. kilo. 2—5

Opazka: Te cene veljajo za dom. naročnikom za trg zniža se za 10 odstotkov.

## Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva gld. 3,300,000—  
Rezervni fond od dobičkov 536 622 02

Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje 150,000—  
Rezervni fond za podjetje na premikanja vrednostnih efektov 161,500—  
Premijna rezerva vseh oddelkov 7,342,780 36  
Rezerva za škode 267 601—

24—13 V portfelju:  
Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih 16,954,118 5

Skupni znesek v: h škod plačanih od l. 1888 do 1883 gld. 114,949,847 05

Urad ravnateljstva:  
Via Valdirivo, št. 2 (v lastnj. ul.)

## „Unio catholica“

vzajemni zavod za zavarovanje škod na Dunaji, l. Bäckerstrasse 14.

koncesijovan vsled ministerske naredbe z dnem 28. februarja 1889.

**Zavod zavaruje:**

Premakljivo in nepremakljivo premoženje proti škodi po požaru, strelu in eksploziji — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. Vsled zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore „UNIO“ zavarovanja v največji vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze svojim zavarovaneem največjo varnost. Vsakoletni prebitok razdelil se bode med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne poznato stroko zavarovanja, namreč: Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu ali razpoku. V to stroko spadajo one škode, katere niso posledici požara, temveč ki nastanejo vsled drugih katerih-koli slučajev. K vdeležbi v tej zavarovalni stroki vabijo se vsi predstavitelji cerkvenih predstojniki. Tudi posebej zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

**zavarovanje na življenje in proti nezgodam.**

Vprašanja glede zavarovanj blagovolijo naj se podpisnemu glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom doposiljati

Zastopništva po deželi odhajamo zaupnim osebam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisnem glavnem zastopu oglašajo.

TRST, meseca junija 1890. 2—3

Glavni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Trstu

za Primorsko in Dalmacijo.

M. MANDIĆ.

## Srečke Dunajske razstave po 1 gl.

16—7 Vsaka srečka je veljavna za obojna žrebanja.

Seznamek dobitkov za obojna žrebanja. 3 8

Prvo žrebanje 14. avgusta 1890. Drugo žrebanje 15. oktobra 1890.

| 1 dobitok vreden 50000 gld. |                         | 1 dobitok vreden 50000 gld. |                         |
|-----------------------------|-------------------------|-----------------------------|-------------------------|
| 1                           | 5000                    | 1                           | 5000                    |
| 1                           | 2000                    | 1                           | 2000                    |
| 1                           | 1000                    | 1                           | 1000                    |
| 2                           | dobitka vredna vsak 500 | 2                           | dobitka vredna vsak 500 |
| 5                           | dobitkov vredni 200     | 5                           | dobitkov vredni 200     |
| 10                          | 100                     | 10                          | 100                     |
| 20                          | 50                      | 20                          | 50                      |
| 50                          | 20                      | 50                          | 20                      |
| 200                         | 10 sreč. razst.         | 200                         | 10                      |
| 2000                        | 5                       | 2000                        | 5                       |

Srečke po 1 gld. V TRSTU pri: Gius. Bolaffio, Alessandro Levi

## Velika

gospodarstvena izložba

14 maja do 15 oktobra 10 sati u jutro do 10 na večer

Ulaznica 40 novč. — U nedeljah i svetcih 30 novč. — Ulaznice za djecu 20 novč.

šumarstvena, umjetnička i obrtnička

Fontane lumineuse Park i rotunda večer električno razsvetljeno Rotunda

9—10